

ЗАКОН ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

Обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г.

Глава първа: ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България.

(2) Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

(3) Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

Чл. 2. Този закон цели:

1. опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни и животински видове в рамките на Национална екологична мрежа;
2. опазването на защитените растителни и животински видове от флората и фауната на Република България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия;
3. опазването на генетичните ресурси и многообразието на растителни и животински видове извън естествената им среда;
4. регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата;

5. регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна;

6. опазването на вековни и забележителни дървета.

Глава втора: НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА

Раздел I.

Общи положения

Чл. 3. (1) Държавата изгражда Национална екологична мрежа, включваща:

1. защитени зони, в които могат да участват защитени територии;
2. защитени територии, които не попадат в защитените зони;
3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, флористично важни места и орнитологични важни места.

Чл. 4. Националната екологична мрежа цели:

1. дългосрочното опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие;
2. осигуряването на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни;
3. създаването на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове;
4. участието на Република България в европейските и световните екологични мрежи;
5. ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

Раздел II.

Защитени зони

Чл. 5. Защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

Чл. 6. (1) Защитени зони се обявяват за:

1. опазване на типовете природни местообитания, посочени в приложение № 1;
2. опазване на местообитания на видовете растения и животни (без птици), посочени в

приложение № 2;

3. опазване на местообитания на видовете птици, посочени в приложение № 2;

4. опазване на територии, в които по време на размножаване, линеене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове, извън тези, посочени в приложение № 2.

(2) Застрашените от изчезване типове природни местообитания, включени в приложение № 1, са приоритетни за опазване.

(3) Застрашените от изчезване растителни и животински видове, включени в приложение № 2, са приоритетни за опазване.

Чл. 7. (1) Териториите, включващи типове природни местообитания от приложение № 1, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. степен на представеност на природния тип местообитание за съответната територия;
2. площ на територията, заета от природния тип местообитание в сравнение с общата площ, заета от същия тип природно местообитание в границите на Република България;
3. степен на съхраненост на структурата и функциите на съответния тип природно местообитание и възможности за тяхното възстановяване;
4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния тип природно местообитание, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(2) Териториите, включващи местообитания на видовете от приложение № 2, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и плътност на популацията на вида, обитаваща територията, в сравнение с размерите и плътността на популацията на същия вид в Република България;
2. степен на съхраненост на характерните черти на местообитанието, които са от значение за съответния вид и възможности за тяхното възстановяване;
3. степен на изолираност на популацията, обитаваща територията по отношение на основния район на разпространение на вида;
4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид, въз

основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(3) Териториите, включващи местообитания на видовете птици от приложение № 2, и териториите по чл. 6, ал. 1, т. 4 се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и/или плътност на популацията на вида по време на гнездене, зимуване или миграция в сравнение с размера и/или плътността на популацията на същия вид в Европа и в Република България;
2. степен на представеност на местообитанието от значение за вида в съответната територия;
3. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид въз основа на величината на показателите по т. 1 и 2.

Раздел III.

Обявяване и промени в защитените зони

Чл. 8. (1) Министерството на околната среда и водите осигурява проучването, оценката и изготвянето на документации за териториите по чл. 7, които съдържат:

1. наименование;
2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) предмет и цели на опазване на защитената зона;
3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)
4. попълнени стандартни форми с данни и оценки;
5. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) картен материал и координатен регистър на границата на защитената зона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Предложения за териториите - предмет на проучване по ал. 1, могат да правят държавни органи, научни и обществени организации.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 29 от 2006 г.) Министерството на земеделието и горите, Агенцията по геодезия, картография и кадастър и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данните по ал. 1, т. 5 срещу заплащане само на разходите за копия от съответната документация.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В процеса на подготовка на документациите по чл. 8, ал. 1 и преди обявяването на защитени зони Министерството на околната среда и водите и Министерството на земеделието и горите обезпечават провеждането на национални и регионални обществени кампании за разясняване на предназначението и целите на защитените зони.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) На основание на постъпили документации по чл. 8, ал. 1 Министерството на околната среда и водите изготвя списък на защитени зони, който заедно с документациите се внася за разглеждане на заседание на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Националният съвет по биологичното разнообразие предлага на министъра на околната среда и водите да внесе списъка в Министерския съвет за приемане. При депозирано мотивирано особено мнение от член на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите взема окончателно решение по списъка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В срок до шест месеца от заседанието на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите внася списъка по ал. 2 в Министерския съвет.

(4) Решението на Министерския съвет и списъкът се обнародват в "Държавен вестник".

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Решенията по ал. 2 и 4 се основават единствено на научната информация в документациите по чл. 8, ал. 1 и на целите по чл. 4.

Чл. 11. (1) За защитени зони се обявяват територии, включени в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) Обявяването на защитените зони и промените в тях се извършват от министъра на околната среда и водите.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Министерството на околната среда и водите изготвя проект на заповед за обявяване на всяка защитена зона, включена в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) В проекта на заповедта по ал. 1 се посочват:

1. основанийето за нейното издаване;
2. наименованието и местоположението на защитената зона;
3. предметът и целите на защитената зона;
4. общата площ и опис на имотите, включени в защитената зона;
5. забрани или ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.

(3) Министерството на околната среда и водите съобщава на обществеността за изработения проект на заповед с обявление, публикувано най-малко в един ежедневник и на Интернет страницата му. В обявлението се посочват мястото и условията за достъп до пълния текст на проекта на заповед.

(4) Пълният текст на проекта на заповед се публикува на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и се оставя на разположение в административните сгради на регионалните инспекции по околната среда и водите, в чийто териториален обхват попада защитената зона.

(5) В едномесечен срок от обявлението по ал. 3 заинтересованите лица могат да представят на министъра на околната среда и водите мотивирани писмени становища, възражения и предложения по проекта на заповед само относно забраните или ограниченията по ал. 2, т. 5.

(6) В едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 5 министърът на околната среда и водите взема окончателно решение по постъпилите становища, възражения или предложения и издава заповед за обявяване на съответната защитена зона.

(7) Заповедта по ал. 6 е окончателна и не подлежи на обжалване.

Чл. 13. Обявяването на защитената зона не променя собствеността върху земите, горите и водните площи в тях.

Чл. 14. За защитените територии, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за защитените територии.

Чл. 15. За паметниците на културата, попадащи в границите на защитени зони, се

прилага Законът за паметниците на културата и музеите.

Чл. 16. (1) Промените в защитените зони са:

1. увеличение на площта;
2. намаление на площта;
3. заличаване _____;
4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на забраните или ограниченията на дейностите.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се прилагат чл. 10 и 12.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 4 се прилага разпоредбата на чл. 12.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1 министърът на околната среда и водите издава заповед.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Обявяване на нови защитени зони се извършва по реда на чл. 8, 10, 11 и 12.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Заповедите по чл. 12, ал. 6 и чл. 16, ал. 4 се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 18. За обявените защитени зони и промените в тях Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистри.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Когато съществува опасност от увреждане на територии от списъка по чл. 10, ал. 2, преди да са обявени за защитени зони, министърът на околната среда и водите може със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забрани или ограничи отделни действия в тях за срок до две години, с изключение на обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.

Раздел IV.

Буферни зони (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 24. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 25. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 26. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Раздел V.

Планове за управление и устройствени планове и проекти

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 могат да се разработват планове за управление.

Чл. 28. Плановете за управление по чл. 27 се възлагат и утвърждават при условията и по реда на глава четвърта, раздел II от Закона за защитените територии в зависимост от категорията на защитената територия. За защитените зони, когато в тях не са включени защитени територии, се прилагат разпоредбите на чл. 58, 61 и 62 от Закона за защитените територии.

Чл. 29. (1) В плановете за управление по чл. 27 се предвиждат мерки, които целят предотвратяване на влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са обявени съответните защитени зони.

(2) Мерките по ал. 1 включват:

1. забрана или ограничаване на дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти - предмет на защита;
2. превантивни действия за избягване на предсказуеми неблагоприятни събития;
3. поддържащи, направляващи и регулиращи дейности;
4. възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове или на популации на растителни и животински видове;
5. осъществяване на научни изследвания, образователна дейност и мониторинг.

(3) При определяне на мерките по ал. 2 при възможност се вземат предвид:

1. регионалните и местните особености, освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и изискванията на обществото;
2. устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

Чл. 30. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Устройствените планове, устройствените проекти за горите, националните и регионалните програми, разработвани по реда на други закони, задължително се съобразяват със заповедта по чл. 12, ал. 6 и с мерките по чл. 29.

(2) За осигуряване на връзките между защитените зони в плановете и проектите по ал. 1 се включват мерки и дейности за опазване на елементите на ландшафта, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове.

(3) Основни елементи на ландшафта по ал. 2 са:

1. реки и техните брегове и оводнени стари речни корита;
2. естествени блата, езера, преовлажнени ливади и други влажни зони;
3. пещери, скални венци и стени и дюни;
4. седловини и други естествени територии, свързващи отделни планински масиви;
5. полски синори, полезащитни пояси, ливади и пасища;
6. заливни речни тераси и крайречна растителност;
7. гори, разположени до 500 м надморска височина.

Чл. 31. (*) (Изм. 1., - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Плановете и програмите по чл. 30, ал. 1 и инвестиционните предложения, които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат отрицателно въздействие върху защитените зони, се оценяват за съвместимостта им с целите на опазване на съответната защитена зона.

(2) Възложителят на плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1 уведомява на най-ранен етап съответния компетентен орган по ал. 6 за своето намерение.

(3) Компетентният орган по ал. 6 съгласува по реда на ал. 7, т. 1 плановете, програмите и инвестиционните предложения по ал. 1, за които прецени, че няма вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитената зона поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти.

(4) Плановете, програмите и инвестиционните предложения по ал. 1, за които компетентният орган по ал. 6 прецени, че има вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитената зона, се подлагат на оценка, която обхваща степента на въздействие на плана, програмата или инвестиционното предложение върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона.

(5) За извършване на оценката по ал. 4 компетентният орган по ал. 6:

1. изисква от възложителя на плана, програмата или инвестиционното предложение да предостави определена по обем и форма информация;
2. извършва консултации с обществеността;
3. при необходимост възлага извършването на допълнителни проучвания и анализи или събирането на допълнителна научна информация относно предмета и целите на защитената зона и/или очакваната степен на увреждане на зоната.

(6) Оценката по ал. 4 завършва с решение на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната регионална инспекция по околната среда и водите. Ако в продължение на 5 години, считано от датата на издаване на решението, възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, решението по ал. 7, т. 1 автоматично прекратява действието си.

(7) С решението по ал. 6 съответният компетентен орган:

1. съгласува плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1, като определя конкретни условия, изисквания и мерки за опазване на защитената зона при осъществяване на плана, програмата или инвестиционното предложение;
2. не съгласува плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1, като

излага мотивите за това.

(8) При обективна невъзможност за събиране на достатъчно информация за извършване на оценката по ал. 4 или при неяснота относно степента на увреждане на защитената зона, компетентният орган по ал. 6 прекратява процедурата, за което уведомява възложителя.

(9) В случаите по ал. 7, т. 1 условията, изискванията и мерките в решението на компетентния орган по ал. 6 са задължителни за възложителя на инвестиционното предложение, плана или програмата и за съответните компетентни органи по тяхното одобряване съгласно други закони.

(10) В случаите по ал. 7, т. 2 и ал. 8 инвестиционното предложение, планът или програмата не могат да бъдат одобрени от съответните компетентни органи съгласно други закони. В тези случаи започнатите процедури по тях се прекратяват.

(11) В срок 7 дни от вземането на решение компетентният орган го предоставя на възложителя и го оповестява на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите.

(12) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Решенията на компетентния орган подлежат на обжалване в 14-дневен срок от оповестяването по ал. 11 по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(13) За извършването на оценката възложителят на плана, програмата или инвестиционното предложение заплаща държавна такса в размер, определен с тарифа, приета от Министерския съвет.

(14) Когато съответният план, програма или инвестиционно предложение по ал. 1 подлежи на екологична оценка (ЕО) или на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) по реда на Закона за опазване на околната среда, събраната информация и направените анализи при изготвянето на оценката по ал. 4 се използва и¹⁰⁸⁷ при изработване на докладите по ЕО или ОВОС.

Чл. 31а. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Условията и редът за извършване на оценката

по чл. 31 се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

(2) В наредбата по ал. 1 задължително се определят:

1. критериите за определяне на компетентния орган по чл. 31, ал. 6;
2. изискванията към обхвата и съдържанието на информацията, необходима за извършване на оценката, включително за алтернативните решения;
3. изискванията към обхвата, методите, съдържанието и формата на представяне на оценката, както и редът за извършването ѝ;
4. критериите за определяне в оценката на вида и степента на въздействие или увреждане на защитената зона в резултат на реализирането на плана, програмата или инвестиционното предложение;
5. етапите на процедурата, включително изисквания за консултации и участието на обществеността;
6. основните принципи и критерии при вземането на решение по чл. 31, ал. 6 от компетентния орган, както и изисквания към формата и съдържанието на решението;
7. редът за издаването на решение по оценката и контролът по изпълнението му.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Компетентният орган съгласува по чл. 31, ал. 7, т. 1 плана, програмата или инвестиционното предложение само когато заключението на оценката по чл. 31, ал. 4 е, че предметът на опазване в съответната защитена зона няма да бъде значително увреден.

(2) Степента на увреждане по ал. 1 се оценява най-малко като отношение на площта на местообитанията - предмет на опазване, която ще се увреди, спрямо тяхната площ в дадената защитена зона и в цялата мрежа от защитени зони.

Чл. 33. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Изключение от разпоредбата на чл. 32, ал. 1 се допуска само по причини от първостепенен обществен интерес и когато не е налице друго алтернативно решение.

(2) Ако съответната защитена зона включва приоритетен тип природно местообитание и/или местообитание на приоритетен вид, то за осъществяване на изключението по ал. 1

могат да бъдат валидни само съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда.

Чл. 34. (1) В случаите по чл. 33 Министерството на околната среда и водите взема компенсирани мерки за осигуряване на целостта на Националната екологична мрежа, независимо от фазата на реализация на плана или проекта.

(2) Мерките по ал. 1 се състоят в опазване или възстановяване на същия тип природно местообитание или местообитание на същия растителен или животински вид:

1. на друго място в увредената защитена зона;
2. в разширение на същата или разширение на друга защитена зона;
3. в нова защитена зона.

(3) Разходите по осъществяване на мерките по ал. 1 се поемат от инвеститора на плана или проекта.

Глава трета: ОПАЗВАНЕ НА РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ

Раздел I.

Общи положения

Чл. 35. Растителните и животинските видове от дивата флора и фауна на Република

България се опазват в естествената им среда чрез:

1. съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа;
2. поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване;
3. поддържане или възстановяване на условията в местообитанията, съобразно екологичните изисквания на съответния вид;
4. разработване и прилагане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност;
5. повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълване на популациите на редки и застрашени видове;
6. контрол и регулиране на неместни видове, които са или биха могли да бъдат въведени целенасочено или случайно в природата и застрашават местни видове.

Чл. 36. В допълнение към мерките по чл. 35 се прилагат и мерки за опазването на растителните и животинските видове от дивата флора и фауна извън естествената им среда чрез отглеждане на екземпляри и съхраняване на генетичен материал при контролирани от човека условия.

Раздел II.

Защитени растителни и животински видове

Чл. 37. За защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в приложение № 3.

Чл. 38. (1) За животинските видове от приложение № 3 се забраняват:

1. всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;
3. унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда;
4. увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпване по време на миграция;
5. вземане на намерени мъртви екземпляри;
6. притежаване, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри;
7. препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1, т. 1, 2, 6 и 7 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на животните.

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лице, което е намерило екземпляр в безпомощно състояние или мъртъв екземпляр, без умисъл е ранило или убило екземпляр от животински вид от приложение № 3, е длъжно при спазване на разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 5 да уведоми за това най-близкия регионален орган на Министерството на околната среда и водите или на Националното управление по горите в срок до три дни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) По преценка на регионалния орган по ал. 1 и в зависимост от състоянието му екземплярът:

1. се пуска на свобода в подходящ район;
2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се изпраща за лечение или отглеждане в спасителен център, ветеринарна клиника или зоологическа градина;
3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се предоставя на научна организация или училище или природонаучен музей за изследване или попълване на учебни сбирки;
4. се оставя на мястото, където е намерен или убит.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За разпореждането с екземпляра по ал. 2 се съставя протокол, който се изпраща в Министерството на околната среда и водите, в 10-дневен срок от датата на съставянето му, а в случаите, когато е съставен от регионалните органи на Националното управление по горите - и копие, което се изпраща до регионалните инспекции по околната среда и водите.

Чл. 40. (1) За растителните видове от приложение № 3 се забраняват:

1. брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение;
2. притежаването, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

Раздел III.

Регулирано ползване на растителни и животински видове

Чл. 41. (1) Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят видовете диви животни и растения, посочени в приложение № 4.

(2) В зависимост от състоянието на популациите и биологичните изисквания на отделните видове от приложение № 4 режимите и условията за ползването им обхващат:

1. предписания за достъп до определени райони;
2. временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
3. срокове, правила и методи за ползване;
4. въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри;
5. условия за покупка, продажба, притежаване, предлагане за продажба или транспортиране с цел продажба или изнасяне зад граница на екземпляри или части от тях;
6. условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия.

(3) За видовете птици от приложение № 4 се забраняват:

1. ловуването и обезпокояването в сезона на размножаване и отглеждане на малките, както и по време на завръщане на мигриращите птици в местата на отглеждане на малките;
2. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;
3. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени.

Чл. 42. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Режимите и условията по чл. 41, ал. 2, отнасящи се за риби, водни животни и ловни видове от приложение № 4, се въвеждат със съвместни заповеди на министрите на земеделието и горите и на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

(2) За останалите животински и растителни видове от приложение № 4 режимите и

условията за опазване и ползване по чл. 41, ал. 2 се въвеждат със заповеди на министъра на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 43. Заповедите по чл. 42 се издават след обсъждане със заинтересуваните централни ведомства, обществени организации и браншови организации на ползватели, а в случаите на регионална или местна забрана за ползване - и със съответните областни управители и кметове на общини.

Раздел III.

"а" Забрани за внос на екземпляри от животински видове (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Забранява се вносът с търговска цел на територията на Република България на кожи от малки на видовете тюлени, посочени в приложение № 4, и продукти, получени от тях.

(2) Забраната по ал. 1 не се отнася до продукти, които са резултат от традиционно ловуване на инуитските народи.

(3) Внасянето на продукти по ал. 2 се допуска само при представяне на разрешително за внос, издадено от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него лице.

(4) Лицето, което иска да получи разрешение, подава заявление до министъра на околната среда и водите, в което посочва:

1. име/наименование и адрес/седалище на лицето-вносител;
2. адресите на получателя и изпращача;
3. вида и количеството на екземплярите;
4. държава на произход;
5. цел на вноса.

(5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат:

1. документ за произхода на кожата, съответно продукта;
2. копие от документ за самоличност на кандидата;

3. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския u1088 регистър.

Чл. 43б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При спазване на всички условия по чл. 43а, ал. 4 и 5 разрешителното по чл. 43а, ал. 3 се издава в срок до 5 работни дни, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 43а, ал. 4.

Раздел IV.

Забранени методи, уреди и средства за улавяне и убиване

Чл. 44. (1) При улавяне или убиване на екземпляри от видове от приложение № 4 се забранява използването на неселективните уреди, средства и методи, посочени в приложение № 5.

(2) Забраната по ал. 1 важи и за животинските видове от приложение № 3 и видовете птици по чл. 45 в случаите на разрешено изключение по реда на чл. 49.

Раздел V.

Опазване на птици, срещащи се в диво състояние

Чл. 45. Всички видове птици извън тези по приложения № 3 и 4, естествено срещащи се в диво състояние на територията на Република България, подлежат на опазване и контрол с оглед поддържане популациите им в благоприятно състояние.

Чл. 46. За птиците по чл. 45 се забраняват:

1. улавянето или убиването на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. задържането на екземпляри;
3. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;
4. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени;
5. обезпокояването, особено през периода на размножаване и отглеждане на малките.

Чл. 47. (1) За всички видове диви птици извън тези по приложение № 3 се забраняват задържането с цел търговия, транспортът с цел търговия, предлагането за продажба и продажбата на живи или умрели птици или каквито и да е различни части или продукти

от такива птици.

(2) АLINEЯ 1 не се отнася за видовете птици, посочени в приложение № 6, като дейностите по ал. 1 могат да се извършват само при доказване, че птиците са били законно убити, уловени или придобити по друг законен начин.

Раздел VI.

Изключения

Чл. 48. (1) Изключения от забраните по чл. 38, 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46 и чл. 47, ал. 1 се допускат само когато няма друго алтернативно решение и при условие, че популациите на засегнатия вид не са увредени в областта на естественото и1080 им разпространение и са в благоприятно състояние.

(2) Изключенията по ал. 1 се допускат в следните случаи:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на защитата на видове от дивата флора и фауна и за запазване на природни местообитания;
2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) за предпазване от сериозно увреждане на селскостопански култури, добитък, гори, води, рибарници, дивечовъдни ферми и други видове имоти;
3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива от социален или икономически характер или изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда;
4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на безопасността на въздушния транспорт;
5. (предишна т. 4, доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) за целите на научните изследвания и обучението, при въвеждане или повторно въвеждане на видове и на необходимата за тези цел селекция, включително и изкуственото размножаване на растения.

(3) В случаите по ал. 2, когато се засягат видове от приложение № 3, изключенията се допускат само за ограничен брой екземпляри.

Чл. 49. (1) Изключенията по чл. 48 се допускат с писмено разрешение на:

1. министъра на околната среда и водите - за видовете от приложение № 3;
2. министъра на земеделието и горите и началника на Националното управление по горите, съответно - за рибите и ловните видове от приложение № 4 след съгласуване с министъра на околната среда и водите;
3. министъра на околната среда и водите - за останалите видове от приложение № 4 и за птиците по чл. 45.

(2) В разрешителното по ал. 1 се определят видовете, броят на екземплярите, времето и мястото, уредите, средствата и методите, начинът за разпореждане с екземпляра и други условия, при които се допуска изключението, както и органът или лицето, натоварено да осъществява контрола по спазването на условията.

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 51. Условията и редът за издаване на разрешителните по чл. 49, ал. 1 се определят с наредба, утвърдена от министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VII.

Планове за действие за растителни и животински видове

Чл. 52. Планове за действие за растителни и животински видове се разработват задължително, когато се установи, че:

1. видът е застрашен в международен мащаб и за опазването му са необходими мерки в цялата област на неговото естествено разпространение;
2. състоянието на популацията на вида в Република България или в отделни региони не е благоприятно;
3. въведен в природата неместен вид въздейства неблагоприятно върху условията на природните местообитания или върху състоянието на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 53. При условията на чл. 52 с предимство се разработват планове за действие за:

1. приоритетни видове от приложение № 2;

2. защитени растителни и животински видове от приложение № 3;
3. видове - предмет на регулирано ползване от приложение № 4;
4. видове - предмет на повторно въвеждане в природата.

Чл. 54. (1) (Предишен текст на чл. 54 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие обхващат:

1. описание на биологичните особености и екологични изисквания на вида;
2. оценка на разпространението и състоянието на популациите на вида, както и на условията в неговите природни местообитания;
3. данни за заплахите и лимитиращите фактори;
4. възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида, включително мерки за опазване извън естествената му среда, ако се налагат такива;
5. възстановителни или поддържащи мерки за местообитанията на вида - предмет на плана;
6. мерки за наблюдение и контрол върху изпълнението и ефекта от осъществените дейности;
7. бюджет и график за реализиране на дейностите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие могат да обхващат два или повече вида по чл. 53, които:

1. имат близки изисквания към хабитата;
2. изискват едни и същи мерки за опазването им.

Чл. 55. (1) Изготвянето на планове за действие може да се възлага от:

1. министъра на околната среда и водите;
2. министъра на земеделието и горите или ръководителите на други заинтересувани държавни органи;
3. неправителствени _____ организации.

(2) Органите и организациите по ал. 1, т. 2 и 3 съгласуват с Министерството на околната среда и водите заданията и проектите на плановете за действие.

Чл. 56. (1) Плановете за действие се внасят за разглеждане в Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) Плановете за действие се утвърждават от съответния компетентен орган по чл. 49, ал. 1 след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

Чл. 57. Условието и редът за разработване на планове за действие за видове се определят с наредба на министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VIII.

Опазване на растителни и животински видове извън естествената им среда

Чл. 58. (1) Опазването на видовете извън естествената им среда включва:

1. отглеждане и размножаване на животни и растения при контролирани условия във вивариуми, зоологически или ботанически градини, дендрариуми, живи колекции;
2. създаване на банки за семена, полен, гамети, ембриони, тъканни и клетъчни култури и други колекции за съхраняване на растителни и животински генетични ресурси при специални условия.

(2) Действията по ал. 1 не включват прилагане на техники и методи, които водят до генетични изменения.

Чл. 59. Опазването по чл. 58, ал. 1 се прилага приоритетно за видове и други таксони, които са:

1. непосредствено застрашени от изчезване от естествените им местообитания на местно, национално или международно ниво;
2. от особен икономически интерес;
3. диви предшественици на културни сортове растения или примитивни породи животни;
4. подходящи за използване при повторно въвеждане в природата;
5. от специфичен интерес за науката - ендемити, реликти и други;
6. подходящи за привличане на обществен интерес към проблемите на опазването на биологичното разнообразие.

Чл. 60. (1) Опазването по чл. 58, ал. 1 може да се извършва от научни организации, юридически и физически лица.

(2) Организациите и лицата по ал. 1 са длъжни да:

1. документират образците/екземплярите, както и техния произход;
2. етикетират и маркират u1086 образците/екземплярите, когато това е възможно;
3. събират и поддържат информация по определени показатели за състоянието на колекциите, както и за технологиите и техниките за тяхното отглеждане и поддържане;
4. организират или участват в научни и други изследвания от значение за опазване и отглеждане на видовете, включително такива, свързани с повторното въвеждане в природата на диви видове;
5. предоставят размножителни материали от застрашени видове за възстановяване или повторно въвеждане в природата;
6. предоставят при договаряне размножителни материали от застрашени видове за създаване на насаждения за култивирано отглеждане на растения и ферми за отглеждане на животни;
7. обменят информация с други институции с подобно предназначение и цели;
8. осигуряват обществен достъп до колекциите, информация за обществеността, свързана с видовете от колекциите, техните естествени местообитания и опазване на биологичното разнообразие;
9. провеждат образователна и възпитателна дейност;
10. подават необходимата информация за попълване и поддържане на регистрите по чл. 63.

(3) Освен задълженията по ал. 2 зоологическите градини са длъжни да:

1. настаняват животните при условия, които удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;
2. осигуряват подходяща за отделните видове обстановка в местата, където те са затворени;

3. поддържат високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи и хранене при отглеждането и развъждането на животните;

4. предприемат необходимите мерки за предотвратяване бягството на животни, за да бъдат избегнати възможни екологични заплахи за местните видове.

Чл. 61. (1) Минималните изисквания и условия, при които се отглеждат животни в зоологическите градини, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) В случай на прилагане на принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3

Министерството на околната среда и водите разпорежда поставянето на животните в други зоологически градини или места, където са осигурени условията в наредбата по ал. 1 и по чл. 60, ал. 2 и 3.

Чл. 62. (1) Дейността в зоологическите градини се извършва въз основа на лиценз, издаден от Министерството на околната среда и водите, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) Лицензът по ал. 1 се издава само при спазване на изискванията на чл. 60, ал. 2 и 3 и тези в наредбата по чл. 61, ал. 1.

(3) При установяване на дейност на зоологическа градина без лиценз или в нарушение на изискванията и условията, при които е издаден лицензът, министърът на околната среда и водите:

1. предписва мерки и определя срок не по-дълъг от 2 години, в който зоологическата градина трябва да отстрани нарушенията, и/или

2. налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3.

(4) При неизпълнение на предписанията в определения по ал. 3, т. 1 срок министърът на околната среда и водите налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 и/или т. 4.

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието и горите могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забраняват вноса, развъждането и отглеждането извън зоопарковете и

спасителните центрове на местни или чужди диви животински видове, които представляват опасност за хората или са неподходящи за отглеждане като животни компаньони.

Чл. 63. (1) Министерството на околната среда и водите води регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от диви видове от местната или чуждата флора и фауна.

(2) Министерството на земеделието и горите води ведомствен регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от видове от културната флора и фауна, както и на специализирани колекции от диви дървесни и храстови видове или ловни видове от местната или чуждата флора и фауна.

Чл. 64. Специализираните организации, които създават и поддържат "национални колекции", се определят с акт на Министерския съвет, когато:

1. изпълняват и/или координират дейности по национални или международни и1087 програми,

свързани с генетични ресурси;

2. колекциите са предназначени за опазване и поддържане на значително таксономично разнообразие от световната флора и фауна, включително диви родственици на културни растения или примитивни породи и/или представляват стратегически ресурс поради значителното разнообразие от видове, сортове, породи, форми, линии, включително такива с местен произход и/или са еталонни по прилагане на поети от Република България международни задължения.

Чл. 65. Условието и редът за попълване, поддържане и обслужване на колекции, с изключение на тези, принадлежащи на физически лица, се определят с актове, издадени от ръководителите на организациите и юридическите лица по чл. 60, ал. 1.

Чл. 66. (1) Държавата е собственик на генетичните ресурси от естествената флора и фауна на Република България.

(2) Достъпът до ресурсите се осъществява при спазване на разпоредбите на този закон, а когато те са защитени от патент или други права на интелектуална собственост - и на

специалното законодателство в тази област.

(3) Генетичните ресурси могат да бъдат предоставяни за използване от други държави въз основа на предварително договаряне в писмена форма на условията и начина за разпределение на ползите от него при взаимноизгодни условия, включващи:

1. цитиране на естествения произход на материала;
2. предоставяне от държавата ползвател на получени, свързани с тях или произтичащи от тях научни резултати и технологии;
3. възвръщане на част от средствата, получени при използване на материала, както и на продукти или изследвания, произтичащи от него с търговска цел;
4. участие в съвместни научни изследвания.

(4) Договарянето може да предвиди безвъзмездно предоставяне на генетични ресурси, когато те са предназначени за нетърговски цели: научни изследвания, обучение, опазване на биологичното разнообразие или на общественото здраве.

(5) Предоставянето на материалите за ползване от трети лица се извършва с писмено съгласие на собственика при спазване на разпоредбите u1085 на ал. 2, 3 и 4.

(6) Условията и редът за предоставяне на достъп до генетични ресурси се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Раздел IX.

Въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Въвеждането в природата, както и вносът, развъждането и отглеждането на неместни животински и растителни видове се допускат, ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата флора и фауна или техни популации.

(2) Дейностите по ал. 1 се разрешават въз основа на разработена програма само след положителна научна експертиза, възложена от съответния компетентен орган по ал. 3 и след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(3) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на:

1. началника на Националното управление по горите - за дървесни, храстови и ловни видове;
2. министъра на околната среда и водите - за всички останали видове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по ал. 3 могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забранят:

1. въвеждането в природата на неместни видове, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна;
2. вноса, развъждането и отглеждането на неместни животински и растителни видове, ако случайното им освобождаване в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 67а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на околната среда и водите организира и ръководи дейностите по отстраняването на навлезли в страната неместни видове, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 68. (1) Повторно въвеждане в природата на местни животински и растителни видове се извършва по начин, който би допринесъл за трайно възстановяване на видовете в благоприятно състояние.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на съответния компетентен орган по чл. 67, ал. 3 съгласувано със заинтересуваните централни ведомства и след отчитане мнението на обществеността в района на повторно въвеждане на вида.

Чл. 69. Условието и редът за издаване на разрешителните по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 и за отчитане мнението на обществеността се определят с наредби, съответно на министъра на околната среда и водите и на министъра на земеделието и горите.

Глава четвърта.

ТЪРГОВИЯ СЪС ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ОТ ДИВАТА ФЛОРА И ФАУНА

Раздел I.

Общи положения

Чл. 70. Разпоредбите в тази глава се отнасят за екземпляри от видове, включени в приложенията на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) (ДВ, бр. 6 от 1992 г.), наричана за краткост "Конвенцията", които:

1. са застрашени от изчезване или са под режим на опазване и регулирано ползване и са или могат да станат обект на търговия, посочени:
  - а) в приложение I към чл. III на Конвенцията;
  - б) в приложение № 3 на този закон, означени със знак (I);
  - в) в приложение № 4 на този закон, означени със знак (I);
2. се нуждаят от регулиране на търговията с тях, за да се избегне опасността от използване, което е несъвместимо с оцеляването им, посочени в приложение II към чл. IV на Конвенцията;
3. са определени за регулирана търговия в рамките на юрисдикцията на държава, страна по Конвенцията, посочени в приложение III към чл. V на Конвенцията.

Чл. 71. (1) Министерството на околната среда и водите е ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията.

(2) Министърът на околната среда и водите със заповед определя местата, изпълняващи функции на спасителни центрове по чл. 104, ал. 1, т. 1.

(3) Дейността на спасителните центрове по ал. 2 се определя с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите отменя заповедта по ал. 2, когато установи:

1. че в спасителния център не се полагат необходимите грижи при престоя на екземплярите, вследствие на което възниква заплаха за тяхното общо състояние или оцеляване;
2. системни нарушения при дейността на спасителния център;
3. системно неспазване на правилника за дейността на спасителните центрове по ал. 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Системни нарушения по смисъла на ал. 4, т. 2 и 3 са три или повече нарушения на законите и подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане, извършени в продължение на две години.

Чл. 72. (1) Българската академия на науките със своите специализирани институти, щатен научен персонал и асоциирани експерти е научният консултативен орган по прилагане на Конвенцията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органът по ал. 1 предлага на министъра на околната среда и водите списък на експертите, които изпълняват функции по чл. 84 и чл. 87, ал. 1, т. 2. Предложените експерти писмено декларират, че не са лично заинтересовани от вноса или износа на диви видове.

(3) В списъка по ал. 2 се посочват имената, адресът и начините за връзка, сферата на компетентност и районът на действие на експертите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В списъка по ал. 2 могат да бъдат включвани само лица, които имат образователно-квалификационна степен по специалността, придобита във висше училище, и са осъществявали в продължение най-малко на три години някоя от следните дейности, свързани с опазване на флората и фауната:

1. преподавателска дейност във висши училища или научна дейност;
2. ex situ отглеждане на диви видове в зоологически и ботанически градини;
3. контролна дейност по опазване на флората и фауната.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице регистрира в служебен регистър експертите по ал. 2, като вписва данните по ал. 3 или мотивирано отказва регистрацията, за което уведомява писмено органа по ал. 1 в 15-дневен срок.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В 15-дневен срок от вписването по ал. 5 министърът на околната среда и водите издава поименно удостоверение за вписване в регистъра.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Удостоверението по ал. 6 има валидност 5 години.

(8) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) От регистъра по ал. 5 се изключват експертите, за които

е доказано, че в практиката си по определяне на видове:

1. три пъти са представяли невярна идентификация;

2. са представили невярна декларация по ал. 2 и това е доказано по съответния ред.

(9) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В случаите по ал. 8 министърът на околната среда и водите отнема удостоверението по ал. 6.

(10) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Редът за провеждане на проверките по чл. 84 и на идентификациите по чл. 87, ал. 1, т. 2 се определя със заповед на министъра на околната среда и водите.

Раздел II.

Пренасяне през границата на Република България

Чл. 73. (1) Внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията на Конвенцията, този закон, Закона за митниците и другите специални закони.

(2) Превозването на живи животни от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията за транспортиране на живи животни, публикувани от Секретариата на Конвенцията, а при въздушен транспорт - и с изискванията, установени с Резолюция 620, Приложение "А" на Международната организация на авиационните превозвачи (IATA).

Чл. 74. (1) При издаването на разрешителни по чл. 75, ал. 1 екземплярите от видовете по чл. 70, т. 1 се третира като екземпляри от видове по чл. 70, т. 2, когато са:

1. размножавани в развъдници, регистрирани в Секретариата на Конвенцията;
2. индивидуално маркирани по недвусмислен начин.

(2) Условието по ал. 1, т. 2 не се прилага за растения и в случай, че маркировката би увредила здравето на дадения екземпляр.

Чл. 75. (1) Внасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва само с разрешително, издадено от министъра на околната среда и водите или упълномощени от него лица по образец CITES, посочен в приложение № 7.

(2) Разрешително по ал. 1 не се изисква при:

1. транзитиране на екземпляри;
2. внасяне на екземпляри в случаите по чл. 74, ал. 1;
3. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) внасяне на екземпляри, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, които са лична собственост или съпружеска имуществена общност.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Всяка пратка и1077 екземпляри по чл. 70 при внос и в случаите по ал. 2, т. 1 задължително се придружава от оригинален екземпляр на разрешително за износ по образец CITES, издадено от ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията на държавата на износа.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Разпоредбата на ал. 2, т. 3 не се прилага за живи екземпляри.

Чл. 76. (1) За всяка пратка екземпляри се издава отделно разрешително по чл. 75, ал. 1, което я придружава по време на внасянето или изнасянето.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Разрешителното е със срок на валидност шест месеца от датата на издаването му, освен в случаите, когато се прилагат режими, изрично посочени в резолюция на CITES.

(3) Разрешителното се счита за недействително:

1. след изтичане на срока по ал. 2;
2. след преминаване на границата, ако не е заверено от митническия орган, съгласно чл. 87, т. 3;
3. когато се установи, че издаването му е въз основа на невярно представена от кандидата информация за условията за внасяне и изнасяне;
4. при повреждане;
5. при унищожаване;
6. при изгубване или кражба.

(4) Притежателят на разрешително е длъжен:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в случаите по ал. 3, т. 1 и 2 да върне в 15-дневен срок оригинала и всички копия в Министерството на околната среда и водите;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в случаите по ал. 3, т. 4, 5 и 6 незабавно да уведоми за това Министерството на околната среда и водите.

(5) В случаите по ал. 3, т. 3 и 6, Министерството на околната среда и водите незабавно уведомява за това митническите органи, ръководното ведомство на държавата на вноса и Секретариата на Конвенцията, като посочва номера, датата и други опознавателни данни за разрешителното.

Чл. 77. (1) Лицето, което внася или изнася, е длъжно при преминаване през границата да представи на митническия орган разрешителното по чл. 75, ал. 1.

(2) Когато лицето, което внася или изнася, не пренася пратката лично, разрешителното трябва да е прикрепено към транспортните документи.

Чл. 78. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В случаите на внасяне и изнасяне на екземпляри, които са хербарийни или музейни експонати, предназначени за дарение или обмяна при нетърговски отношения между лица по чл. 96, ал. 1, разрешителното по чл. 75, ал. 1 може да бъде заменено от етикет, по образец CITES, посочен в приложение № 8.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за издаване на етикетите се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 79. Министърът на околната среда и водите или упълномощените от него лица отказват издаване на разрешително по чл. 75, ал. 1, когато:

1. на кандидата е била наложена глоба или имуществена санкция или му е конфискуван екземпляр по реда на този закон, за срок две години от влизането в сила на наказателното постановление;

2. има писмено становище на научния консултативен орган, че това застрашава оцеляването на вида в дивата природа;

3. има писмено становище на научния консултативен орган, че кандидатът няма необходимите условия за отглеждане на дадения жив екземпляр;

4. се нарушават условията по чл. 73, ал. 2;

5. внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 е с цел търговия, за предоставяне на услуги или за други дейности, които имат за основна цел печалба, с изключение на:

а) екземпляри по чл. 74, ал. 1, т. 1;

б) екземпляри, внесени или придобити в Република България преди влизането в сила на Конвенцията, както и тяхното поколение, включително първото поколение, отгледано от човека, при условие, че тези екземпляри са внесени или придобити съгласно действащата тогава нормативна уредба;

в) продажбата на живи екземпляри за програми, свързани с възстановяване на видове, за размножаване или за научни и образователни цели, независимо от това, дали са уловени от природата, или са първо поколение, отгледано на затворено.

Чл. 80. Кандидатът за разрешително по чл. 75, ал. 1 подава писмено заявление в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 81. (1) В заявлението по чл. 80 за внасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 се посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;
2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;
3. очакваната дата и часът на пресичане на u1075 границата и граничния пункт;
4. условията на транспортиране - в случаите на внос на живи екземпляри.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)
2. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;
3. адресът и описание на условията, при които ще се отглеждат внасяните живи екземпляри.

Чл. 82. (1) В заявлението по чл. 80 за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 се

посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;
2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;
3. очакваната дата и часът на пресичане на границата и граничния пункт;
4. условията на транспортиране.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документ за произхода на екземпляра;
2. документ за регистрация съгласно чл. 91;
3. копие от документ за самоличност на кандидата;
4. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;
5. в случаите на изнасяне на екземпляри, размножени и отгледани на затворено - кратко описание на рода или културата, от което да личи произходът на отделните екземпляри, формиращи основата на този род или култура, и номерът на полученото генетично поколение.

(3) Изискванията по ал. 2, т. 2 и 4 не се прилагат в случаите по чл. 96, ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За видове от приложение № 4, обозначени със знак (I), към заявлението по ал. 1 се прилагат копия от следните документи:

1. разрешително за лов на името на ловеца;
2. разплащателен протокол по Закона за лова и опазване на дивеча, заверен от съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 83. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В 3-дневен срок от получаване на заявлението за издаване на разрешително за внасяне или изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, букви "а" и "б" министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице изисква становище от научния консултативен орган по чл. 72.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За износ на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, буква "в" становището по ал. 1 се изисква еднократно и е валидно за целия ловен и1089 сезон.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При заявление за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 2 и 3, становището по ал. 1 може да се изисква по преценка на министъра на околната среда и водите или упълномощено от него лице.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Становище по ал. 3 не се изисква за износ на екземпляри, които са обект на предварително определена квота.

Чл. 84. (1) Научният консултативен орган представя на Министерството на околната среда и водите становище в 15-дневен срок от получаване на искането по чл. 83, ал. 1.

(2) При необходимост от проверка на място тя се извършва от експерт от списъка по чл. 72, ал. 2.

Чл. 85. При спазване на всички условия на Конвенцията и този закон разрешителното по чл. 75, ал. 1 се издава в срок до 5 работни дни от получаването на заявлението по чл. 80 или от представянето на становище по чл. 84.

Раздел III.

Митнически надзор и контрол

Чл. 86. Митническите органи осъществяват митнически надзор и контрол при внасяне и изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 на и извън митническата територия на Република България.

Чл. 87. (1) (Предишен текст на чл. 87 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Митническите органи в съответствие с митническото законодателство:

1. проверяват дали пратката се придружава от разрешително по чл. 75, ал. 1 и 3;
2. изискват от граничната ветеринарна и фитосанитарна служба да установи в срок до 1 час дали екземплярите отговарят на данните, посочени в разрешителното; в случай, че тази идентификация не бъде извършена, митническите органи се обръщат за идентификация и стойностна оценка на екземплярите към съответен експерт от списъка по чл. 72, ал. 2, който е длъжен да се яви на граничния пункт в срок до 6 часа от повикването;
3. заверяват оригинала и двете приложени копия на разрешителното за внасяне или

изнасяне по чл. 75, ал. 1, като вписват действителното количество внасяни или изнасяни екземпляри, задържат и съхраняват копие № 3, предназначено за митническите органи;

4. при внасяне задържат оригинала на разрешителното по чл. 75, ал. 1 и оригиналното разрешително, издадено от ръководното и1074 ведомство по прилагане на Конвенцията на държавата на износа;

5. в 5-дневен срок изпращат в Министерството на околната среда и водите разрешителните по т. 4 - при внасяне, а при изнасяне - и копие на завереното разрешително за износ по чл. 75, ал. 1.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Митническите органи осигуряват помещения за временно настаняване на живите екземпляри до приключване на експертизата по ал. 1, т. 2.

Чл. 88. При установяване на нарушение на изискванията на този закон или в случаи на съмнение за нарушение митническите органи задържат екземплярите и вещите, послужили за извършване на нарушението, и незабавно уведомяват Министерството на околната среда и водите или съответната регионална инспекция по околната среда и водите, които осигуряват поставянето на екземплярите при подходящи за тях условия в спасителни центрове.

Чл. 89. Съответните регионални инспекции по околната среда и водите и спасителни центрове оказват пълно съдействие на митническите органи за изясняване на случаите по чл. 88 и вземане на решение по тях.

Раздел IV.

Регистрация

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) На регистрация подлежат всички екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, с изключение на:

1. хранителни продукти, получени от тях;
2. видовете, предмет на Закона за лова и опазване на дивеча и Закона за лечебните растения;

3. цветни мутации на видовете птици и изкуствено получени хибриди от орхидеи по чл. 70, т. 2, които не притежават естествената окраска на дивите форми;
4. дребни кожени изделия;
5. безгръбначни животни;
6. видове по чл. 75, ал. 2, т. 3.

(2) Екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, за които е издадено разрешително за внос, и тези по чл. 70, т. 1 и 2, за които има оригинално разрешително за износ, издадено от страната износител, след влизане в сила на този закон, се регистрират служебно от регионалните инспекции по околната среда и водите без постъпки на собственика по реда на чл. 92.

(3) В 7-дневен срок от получаването на оригинално разрешително за износ, издадено от страната износител, Министерството на околната среда и водите изпраща u1074 в съответната регионална инспекция по околната среда и водите необходимата документация за регистрацията по ал. 2.

Чл. 91. (1) (Предишен текст на чл. 91, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрацията се извършва с регистрационна карта, издадена от съответната регионална инспекция по околната среда и водите по постоянния адрес на собственика на екземпляра - физическо лице, или по седалището, съответно адреса на управлението, на собственика на екземпляра - юридическо лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрационната карта по ал. 1 може да бъде два типа:

1. за регистриране на единични екземпляри;
2. за регистриране на група екземпляри.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Картата по ал. 2, т. 2 се използва само за групи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, при които индивидуалното маркиране е невъзможно.

Чл. 92. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За регистрацията по чл. 91 собственикът в 15-дневен срок от придобиването на екземпляра или в 40-дневен срок от получаване на

поколение от видове по чл. 70, т. 1 и 2 внася в регионалната инспекция по околната среда и водите заявление, в което посочва:

1. (доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) име и ЕГН - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ или единен идентификационен код за търговците;
2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, част от екземпляр или продукт);
3. адрес на отглеждане - при придобиване на жив екземпляр;
4. начин на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, намерен.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. оригинален документ за регистрация, издаден от регионалната инспекция по околната среда и водите - при покупка на вече регистриран по чл. 91 екземпляр;
2. документ за произход;
3. начин на маркировка на екземпляра;
4. оригинално разрешително или друг документ за улавяне или убиване на екземпляра от природата, предвиден в нормативен акт и доказващ законността на придобиването на екземпляра.

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регионалните инспекции по околната среда и водите издават документа за регистрация по чл. 91 в срок до 5 работни дни от постъпване на документацията по чл. 90, ал. 3 и в срок до 20 работни дни при необходимост от проверка за уточняване на вида или обстоятелствата по придобиването на екземпляра в случаите на постъпване на заявление по чл. 92.

Чл. 94. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собственикът на регистриран екземпляр е длъжен писмено да уведоми регионалната инспекция по околната среда и водите при:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на обстоятелствата, свързани с екземпляра - смяна на собственика, смяна на адреса на отглеждане, смърт, унищожаване, кражба или изгубване на екземпляра;

2. унищожаване, повреждане, изгубване или кражба на документа за регистрация на екземпляра.

(2) Регионалните инспекции по околната среда и водите:

1. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) отразяват промените по ал. 1 в регистъра по чл. 95 и в документа за регистрация по чл. 91;
2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) издават нов документ за регистрация в случаите по ал. 1, т. 1 и т. 2;
3. уведомяват Министерството на околната среда и водите за случаите на кражба или изгубване на екземпляр или документ за регистрация.

Чл. 95. Регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистър на екземплярите по чл. 90.

Чл. 96. (1) Регистрацията на екземпляри по чл. 90 не се отнася за колекции в зоологически и ботанически градини, музеи, университети, институти на Българската академия на науките и други научни и академични институти.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лицата по ал. 1 представят в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите списък на наличните екземпляри по видове, като в началото на всяка текуща година внасят информация за настъпилите в списъка промени през изтеклата година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Списъкът по ал. 2 съдържа:

1. вида на животното или растението, посочен на български и латински език;
2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, препариран, хербаризиран, част или продукт от растение или животно);
3. начина на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, оставен по разпореждане съгласно чл. 39, ал. 2;
4. номера и вида на документа, с който е придобит екземплярът;
5. номера на регистрационната карта в случай на регистрация по чл. 91.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Не се издава разрешително по чл. 75, ал. 1 или етикет

по чл. 78, ал. 1 на лицата по ал. 1, които не спазват разпоредбите на ал. 2.

Чл. 97. (1) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) Физически и юридически лица със съдебна или търговска регистрация в Република България имат право чрез Министерството на околната среда и водите да регистрират в Секретариата на Конвенцията дейности за размножаване и отглеждане на видове по чл. 70, т. 1.

(2) За регистрацията по ал. 1 лицата подават в Министерството на околната среда и водите заявление, в което посочват:

1. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.10.2006 г.) име и единен граждански номер - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ или единен идентификационен код за търговците;
2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) адреса, където ще се извършва дейността;
3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) научното наименование на видовете и условията за тяхното размножаване и отглеждане;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) доказателства за законното придобиване на изходния размножителен материал.

Чл. 98. (1) В 15-дневен срок от постъпване на заявлението Министерството на околната среда и водите извършва проверка на обстоятелствата по чл. 97, ал. 2 и изисква становище от научния консултативен орган по реда на чл. 83.

(2) В зависимост от проверката и становището по ал. 1 Министерството на околната среда и водите:

1. изпраща документация за регистриране на дейността в Секретариата съгласно изискванията на Конвенцията;
2. в случай на отказ в 30-дневен срок писмено уведомява заявителя.

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При прекратяване на регистрирана дейност лицата по чл. 97, ал. 1 са длъжни да уведомят за това Министерството на околната среда и водите, което изпраща в Секретариата на Конвенцията u1080 информация за заличаване на регистрацията.

Раздел V.

Вътрешна търговия

Чл. 100. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Забранява се предлагането за закупуване, придобиването с търговска цел, излагането пред публика с търговска цел, използването за търговски приходи и продажба, съхранението с цел продажба, предлагането с цел продажба, даряването, замяната и други разпоредителни сделки с екземпляри от видове по чл. 70, т. 1.

Чл. 101. Забраната по чл. 100 не се отнася за екземплярите, които са:

1. придобити преди влизане в сила на Конвенцията;
2. отгледани на затворено животински екземпляри или изкуствено размножени растения - при доказване на тези обстоятелства;
3. необходими за развитие на науката, когато съответните видове са единствено подходящи за такива цели и не съществуват екземпляри от видовете, отгледани на затворено;
4. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) предназначени за размножителни програми или научни изследвания с цел запазване на вида, както и за нуждите на музеите, зоологическите градини и научните институти.

Чл. 102. (1) Забранява се търговията с нерегистрирани екземпляри в случаите по чл. 101, както и търговията с нерегистрирани екземпляри от видовете по чл. 70, т. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При продажбата на екземпляри, регистрирани по чл. 91, продавачът предоставя на купувача:

1. оригинала на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 1;
2. копие на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Оригиналната регистрационна карта по ал. 2, т. 2 след изчерпване на количеството, посочено в нея, се връща в регионалната инспекция по околната среда и водите, от която е издадена.

Чл. 102а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Собствениците на екземпляри от видове по чл.

70, т. 1 и 2 задължително ги маркират или етикетират съобразно вида и състоянието на екземпляра, като маркировката при живите екземпляри не трябва да вреди на здравословното им състояние.

(2) Търговията, етикетирането и маркирането на екземпляри, включително месо, хайвер, семена, лечебни препарати, облекла, аксесоари _____, обувки и други изделия от видовете по

ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и горите, министъра на финансите и министъра на икономиката и енергетиката.

Раздел VI.

Разпореждане с екземпляри, отнети в полза на държавата

Чл. 103. Разпореждането с екземпляри от видове по чл. 70, отнети в полза на държавата по чл. 129, ал. 1, се извършва от министъра на околната среда и водите.

Чл. 104. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) До влизането в сила на наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице разпорежда:

1. настаняване на живите екземпляри в определени за целта спасителни центрове;
2. съхраняване на подходящи места на мъртви екземпляри, хранителни продукти или медикаменти.

(2) Чуждестранните екземпляри, за които не са извършени митнически формалности, се поставят под режим на митническо складиране.

Чл. 105. (1) Екземплярите се връщат на собственика при отменяне на наказателното постановление по съдебен ред в 7-дневен срок след влизането в сила на съдебното решение.

(2) В 15-дневен срок след влизането в сила на съдебно решение, с което се отхвърля жалбата срещу наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата след митническо оформяне, министърът на околната среда и водите се разпорежда с тях съгласно чл. 106.

Чл. 106. (1) При отнемане на живи екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа, когато тя е страна на произход на екземплярите;
2. връщането им на държавата на износа в случаите по чл. 74, ал. 1;
3. предоставянето им на зоологическа или ботаническа градина или на спасителни центрове;
4. пускането им на свобода, когато екземплярите са взети от природни местообитания в рамките на страната, в случай че няма очевидни пречки за тяхното оцеляване;
5. продажбата им.

(2) При отнемане на мъртви екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. безвъзмездното им предоставяне на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;
2. безвъзмездното им предоставяне на природонаучни музеи, а когато имат художествена стойност - на музеи на изкуствата;
3. продажбата им;
4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) унищожаването им.

(3) При отнемане на хранителни продукти или медикаменти в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа;
2. предоставянето им на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;
3. унищожаването им.

Чл. 107. (1) Разходите, свързани със становищата и проверките по чл. 84 и чл. 87, т. 2 и с разпорежданията по чл. 104 в случай на прилагане на чл. 105, ал. 1, са за сметка на републиканския бюджет.

(2) Разходите по ал. 1 се възстановяват в бюджета на Министерството на околната среда и водите от средствата, получени в случаите на продажба по чл. 106.

(3) Разходите, свързани с разпорежданията по чл. 104 и 106, са за сметка на нарушителя. За обезпечаване на тяхното плащане органите, установяващи нарушението, могат да задържат стоки или суми.

Чл. 108. При продажба по чл. 106 екземплярите се считат за законно придобити при представяне на документа, с който са закупени.

Глава пета.

ОПАЗВАНЕ НА ВЕКОВНИ ИЛИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ ДЪРВЕТА

Чл. 109. (1) Отделни вековни или забележителни дървета във или извън населените места се обявяват за защитени, съгласувано с физическото или юридическото лице - собственик на имота, в който се намира дървото.

(2) Директорът на съответната регионална инспекция по околната среда и водите и лицето по ал. 1 подписват протокол, в който се посочват местонахождението и характеристиките на дървото - вид, възраст, височина и други особености, неговото състояние и необходимите поддържащи мерки, както и задълженията на собственика за опазване на обекта.

(3) Протоколът по ал. 2 и скица за местонахождението на дървото се изпращат в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 110. Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на дървото за защитено, която се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 111. (1) (Предишен текст на чл. 111 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собствениците на дървета, обявени за защитени, са длъжни:

1. да ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. да уведомяват съответната регионална инспекция по околната среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
3. да съгласуват със съответната регионална инспекция по околната среда и водите

дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;

4. да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околната среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Забраняват се дейности, водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

Чл. 112. (1) Министерството на околната среда и водите може да финансира поддържащи или възстановителни дейности, необходими за опазване на защитените дървета.

(2) Собствениците внасят в Министерството на околната среда и водите предложения за финансиране на дейности по ал. 1 чрез съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 113. (1) Обявените защитени дървета се вписват в регистри в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

(2) Унищожени, изсъхнали или невъзстановимо увредени защитени дървета се заличават по реда на чл. 109, ал. 2 и чл. 110.

Глава шеста.

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 114. Министерството на околната среда и водите и други държавни органи и техните подразделения в рамките на своите компетенции осъществяват управлението и контрола по опазване на биологичното разнообразие в Република България.

Чл. 115. (1) (Предишен текст на чл. 115 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите:

1. провежда държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие;
2. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
3. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национален план за опазване на биологичното разнообразие,

организира и отчита изпълнението на плана;

4. изгражда и поддържа Националната екологична мрежа;

5. възлага разработването и утвърждава плановете за управление за защитени зони и плановете за действие за видове;

6. координира дейностите на други министерства, ведомства, общини, обществени организации, научни и академични институти по опазване на биологичното разнообразие;

7. организира контрол върху дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

8. финансира дейности по прилагане на този закон;

9. разработва и прилага механизми за стимулиране на дейности на собствениците или ползвателите, неправителствени организации, сдружения и други, насочени към опазването, поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие;

10. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) организира Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и създава бази данни и географски информационни системи за регистриране на състоянието и установяване на измененията в биологичното разнообразие, осигурява достъп и обмен на данни по опазване на биологичното разнообразие;

11. изготвя годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за дейностите по неговото опазване;

12. представлява Република България по въпросите за опазване на биологичното разнообразие;

13. организира и поддържа държавни регистри, предвидени в този закон;

14. издава заповеди, списъци, разрешителни и лицензии, предвидени в този закон;

15. публикува списъци и измененията в тях за видовете по чл. 70.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното и1088 разнообразие се

определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 116. (1) Създава се Национален съвет по биологичното разнообразие като консултативен орган на министъра на околната среда и водите.

(2) Съставът на Националния съвет по биологичното разнообразие се определя със заповед на министъра на околната среда и водите, като в него се включват представители на заинтересуваните министерства и ведомства, научни и академични институти, неправителствени и природозащитни организации.

(3) Дейността на Националния съвет по биологичното разнообразие се урежда с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

Чл. 117. Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите и директорите на дирекции на националните паркове:

1. контролират спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
2. координират и контролират прилагането на плановете за управление и плановете и проектите, предвидени в този закон, включително интегрирането им в общинските планове и програми;
3. контролират опазването на растителните и животинските видове, предмет на този закон;
4. поддържат регионалните регистри, предвидени в този закон;
5. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи.

Чл. 118. Министерството на земеделието и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и другите държавни органи и техните поделения, както и общините, в сферата на своята компетентност:

1. осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие;
2. интегрират опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на

биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и1080 и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие;

3. разработват и внедряват планове за управление на защитени зони и планове за действие за приоритетни растителни и животински видове;
4. сътрудничат с други компетентни органи, когато дейностите имат взаимосвързани или натрупани ефекти върху биологичното разнообразие или когато тяхната компетентност засяга един и същ обект или територия;
5. организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на Министерството на околната среда и водите информация, съгласувана по вид и период на представяне;
6. финансират приоритетно научни изследвания и дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси;
7. използват резултатите от проучването на биологичното разнообразие при изготвянето на планове, проекти, програми и политики в сектора или между секторите;
8. контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
9. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи;
10. осъществяват международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на биологичното разнообразие и защитените зони.

Чл. 119. (1) Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите, общините, както и физическите и юридическите лица - собственици и ползватели на гори, земи и водни площи в Националната екологична мрежа, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на този закон и другите специални закони.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собствениците на колекции от видове по чл. 37 и 70,

както и собствениците и ползвателите на гори, земи и водни площи са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си за извършване на дейностите и контрола по този закон при спазване на изискванията на и1076 другите специални закони.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на околната среда и водите може да предоставя на неправителствените и други организации и сдружения правото да организират поддържащи, направляващи, регулиращи, възстановителни и други природозащитни дейности в защитените зони и по отношение на защитените видове по ред, определен с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 120. Агенция "Митници" осъществява митническия контрол върху внасянето и изнасянето на екземпляри от видовете по чл. 70 съгласно изискванията на този закон, Закона за митниците и другите нормативни актове, свързани с митническия контрол.

Глава седма.

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И

АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 88 ОТ 2005 Г.)

Раздел I.

Принудителни административни мерки

Чл. 121. (1) (Предишен текст на чл. 121, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или упълномощени от тях лица налагат принудителни административни мерки по реда на този раздел.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по чл. 122 налагат принудителни административни мерки по този закон в случаите на възникване на непосредствена опасност от увреждане или унищожаване на защитени зони или на части от тях.

Чл. 122. (1) Министърът на околната среда и водите:

1. спира разпореждания на органи на изпълнителната власт, които са в нарушение на този закон;

2. спира реализацията на планове и проекти, започнати или утвърдени в нарушение на този закон;

3. затваря зоологически градини или части от тях, които не функционират в съответствие с изискванията на този закон;

4. отнема лицензи на зоологически градини в случаите по чл. 62, ал. 4.

(2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени зони, които са в нарушение на и1079 заповедите за обявяването им или на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени и технически планове и проекти;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда над допустимите норми в защитени зони;

3. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират разпореждания на регионалните управления на горите, държавните лесничейства, държавните дивечовъдни станции, директорите на природни паркове и общинските органи, които са в нарушение на този закон;

4. издават предписания за мерки за предотвратяване и/или отстраняване на нарушения.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Началниците на регионалните управления на горите, директорите на държавните лесничейства, държавните дивечовъдни станции и директорите на природни паркове, както и кметовете на общини спират дейности и строителство в гори, земи и водни площи - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.

Чл. 123. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Прилагането на принудителните административни мерки се извършва с мотивирана заповед на орган по чл. 122, в която се посочва основанието за налагане, видът и начинът на прилагане на съответната принудителна административна мярка.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедите по ал. 1 и по чл.

122, ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

Раздел II.

Административни нарушения и наказания

Чл. 124. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушения на забраните и ограниченията, определени по реда на чл. 12, ал. 6, чл. 19 и 29, както и за неспазване на режимите и условията, определени в заповедите по чл. 42, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

(2) За неспазване на условията в разрешително, издадено по реда на този закон, доколкото деянието не съставлява друго административно нарушение, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 300 до 6000 лв.

(3) За неспазване на принудителните административни мерки по чл. 122 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

Чл. 125. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушение на чл. 38, чл. 39, ал. 1, чл. 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46, чл. 47, ал. 1, чл. 60, ал. 2 и 3, чл. 100, чл. 102, ал. 1 и чл. 111 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 5000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 500 до 10 000 лв.

(2) Правоспособен ловец, извършил нарушение по чл. 38, чл. 41, ал. 3 и чл. 44 по време на лов, се наказва с глоба по ал. 1 и се лишава от право на ловуване за срок от една до две години.

(3) В случаите по ал. 2, когато нарушението е спрямо световно или европейски застрашен вид, лишаването от право на ловуване е за срок три години.

(4) За нарушения по чл. 38, чл. 41, ал. 3, чл. 44 и 46, извършени в защитени територии или засягащи световно застрашени видове животни, глобите по ал. 1 се налагат в двоен

размер.

Чл. 126. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За осъществяване на дейност без лиценз по чл. 62, ал. 1, в нарушение на чл. 62а и чл. 67, ал. 4 или без разрешение по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 2000 до 25 000 лв.

Чл. 127. За осъществяване на дейност без разрешително по чл. 75, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 30 000 лв.

Чл. 128. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За нарушение на чл. 76, ал. 4, т. 1, чл. 92, ал. 1 и чл. 94, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 128.. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За нарушение на чл. 43а, ал. 1 и 3, чл. 73, ал. 2, чл. 90, ал. 1, чл. 102, ал. 2, чл. 102а, ал. 1 и чл. 119, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

Чл. 128б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушение на чл. 31, ал. 9 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

(2) За нарушение на чл. 31, ал. 9 и 10 длъжностните лица се наказват с глоба от 1000 до 5000 лв.

Чл. 128в. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За други нарушения на този закон, ако извършеното не съставлява престъпление, физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 129. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Вещите, включително живите животни, предмет на нарушение, и вещите, послужили за неговото извършване, се отнемат в полза на държавата, независимо чия собственост са.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Продажбата на вещи по ал. 1 се извършва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Алинея 2 не се прилага в случай на отнети в полза на държавата екземпляри от видове по чл. 37 и чл. 70, т. 1, букви "а" и "б" - предмет на нарушението. В тези случаи разпореждането се осъществява съответно по реда на чл. 39, ал. 2 и 3 или на глава четвърта, раздел VI.

Чл. 129а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За щети, нанесени на определени видове растения и животни, включени в приложение № 3, виновните лица заплащат обезщетение.

(2) Размерът на обезщетението се определя с тарифа, приета от Министерския съвет.

Чл. 130. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 1 и 3, чл. 125 и чл. 128в се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 2 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от органа, издал разрешителното, а наказателните постановления се издават от съответния орган, издал разрешителното, или от упълномощено от него лице.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 126 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, а наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите и от министъра на земеделието и горите или от упълномощени от тях лица.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 127, чл. 128, 128а и 128б се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната

среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органът, издал наказателното постановление, с което е наложено наказание по чл. 125, ал. 2 и 3, е длъжен в тридневен срок от влизането му в сила да уведоми Националното управление по горите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Наказателните постановления, с които е наложена глоба до 100 лв. включително, не подлежат на обжалване.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Благоприятно състояние на видовете" е, когато:

а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;

б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;

в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.

2. "Благоприятно състояние на природно местообитание" е, когато:

а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява;

б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване;

в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.

3. "Ботаническа градина" е институция, която поддържа колекции от живи растения за нуждите на експерименталните ботанически изследвания, естественонаучното и природозащитното образование и възпитание и е отворена за посещение повече от пет

месеца в годината.

4. "Вивариум" е изкуствено подготвено място за отглеждане на диви животни.
5. "Вид" е група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.
6. "Влажна зона" е район, включващ езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.
7. "Внасяне" е въвеждане на митническата територия на Република България на екземпляр, включително на екземпляр, уловен в морска среда, която не е под юрисдикцията на никоя държава.
8. "Водни площи" са териториите от горския фонд, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.
9. "Възстановяване" е пресъздаване в естествени условия на съобщества от организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации.
10. "Генетичен материал" са материали от растителен или животински произход, съдържащи функционални единици на наследственост.
11. "Генетични ресурси" са генетичен материал с реална или потенциална стойност.
12. "Гори" са горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите.
13. "Дата на придобиване" е датата, на която екземплярът е взет от дивата природа, роден на затворено или изкуствено размножен, придобит при търговски отношения или размяна.
14. "Дендрариум" е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирана по систематичен, географски или друг научен принцип.
- 14а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Дребни кожени изделия" са дребни промишлени изделия от кожа, като колани, ремъци, седалки за велосипеди, калъфи за документи,

обеци, джобчета за ключове, тефтери, калъфи за тютюн, табакери, портфейли и каишки за часовници и други от подобен вид.

15. "Екземпляр" е всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение.

16. "Екземпляр, отгледан на затворено" е екземпляр от животински вид, роден, излюпен и отгледан на затворено, или екземпляр от растителен вид, размножен изкуствено.

Изкуствено размножен екземпляр е този, който е получен чрез репродукция в среда, създадена или модифицирана от човека и под негов контрол, който при животните произхожда най-малко от второ поколение, отглеждано от човека без добавка на генетичен материал от дивата природа.

16а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Екземпляр в безпомощно състояние" е жив екземпляр от животински вид, ранен, физически слаб или обездвижен вследствие на продължително гладуване или опаразитяване.

17. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица със специфични взаимосвързани процеси и специфичен общ облик.

18. "Ендемичен вид" е този, който се среща само в определен географски район.

19. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.

20. "Земи" са селскостопанските земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.

21. "Зоологическа градина" е постоянно заведение, където животни от диви видове се държат с цел да се показват пред публика в продължение на повече от 7 дни в годината, с изключение на циркове, магазини за животни и други заведения, които не показват

пред публика значителен брой животни или видове.

22. "Изнасяне" е извеждане извън митническата територия на Република България на екземпляр.

23. "Колекция" е сбирка от екземпляри от растителни или животински видове (включително семена или други размножителни материали), отглеждани или съхранявани при контролирани от човека условия и предназначени за научни и образователни цели или за целите на опазването и възстановяването на видовете.

24. "КОРИНЕ място" е територия, описана по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".

25. "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.

25а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Инуитски народи" са етнически групи, населяващи крайните северни територии на Канада, Аляска, Скандинавия и Сибир, познати още като ескимоси, част от основния поминък на които е ловът на тюлени.

26. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира постоянно или временно в някой от стадията на своя жизнен цикъл.

26а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Неизбирателни капани" са стъпните, стръвните, премазващите капани и примките.

26б. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Музей" е научна и културно-просветна институция, създадена съгласно Закона за паметниците на културата и музеите.

26в. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Мутация" е естествена или получена чрез селекция промяна на характеристиките на индивидите от даден биологичен вид, при който се променя окраската или формата на тялото.

27. "Организъм" е всяко живо тяло, което е съставено от съгласувано действащи органи и съществува самостоятелно. Организмът е индивид в популация от отделен вид.

28. "Орнитологично важно място" е територия от международна значимост за опазване на

птиците, описана по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

29. "Популация" е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.

30. "Потенциално застрашен вид" е този, за който е вероятно скорошното му преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват.

31. "Природно местообитание" са естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик.

31а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Предмет на защитените зони" са природните местообитания и местообитанията на видове, които се опазват в дадената защитена зона.

32. "Първостепенен обществен интерес" е този, свързан с общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и със специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи.

33. "Рамсарско място" е влажна зона, която отговаря на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска конвенция) (ДВ, бр. 56 от 1992 г.).

34. "Рядък вид" е този, чиито популации са малобройни, разпръснати или зависими от специфични фактори и ако не непосредствено, то косвено е застрашен или потенциално застрашен по смисъла на т. 19 и 30.

35. "Спасителен център" е юридическо или физическо лице, определено от министъра на околната среда и водите, което се грижи за конфискувани живи екземпляри.

36. "Съхранение" са всички мерки, които са необходими за запазване или възстановяване на природните местообитания и популациите на диви растителни и животински видове в благоприятно състояние.

36а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Световно застрашен вид" е вид, включен в

категориите "изчезнал в природата", "критично застрашен", "застрашен" и "уязвим" на актуалния Червен лист на Международния Съюз за защита на природата.

37. "Таксон" е общото наименование на класификационните единици, към които се отнасят подвидът, видът и по-високите единици от ниво вид.

38. "Устойчиво управление" е управление на ползването, развитието и опазването на природните ресурси по начин и степен, които дават възможност на настоящите поколения и общности да си осигуряват социални, икономически и културни блага, без да се:

а) намалява възможността на бъдещите поколения и общности да задоволяват социални, икономически и културни нужди;

б) нарушава способността на екосистемите да осъществяват своите почвозащитни и климаторегулиращи функции;

в) намалява значително биологичното разнообразие.

38а. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Учебна сбирка" е колекция от препарати, хербарии и препарирани животни в училища, която служи за обучение на ученици, студенти и докторанти.

39. "Фауна" са всички видове животни в определен район.

40. "Флора" са всички видове растения в определен район.

41. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Флористично важно място" е територия от международна значимост за опазване на растителни видове, описана по стандартна методика на Плант Лайф Интернешънал.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. В срок до 4 години от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет списъка по чл. 10, ал. 3.

§ 3. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет проект на наредбата по чл. 66, ал. 6.

§ 4. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица, притежаващи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, ги регистрират

по реда на глава четвърта, раздел IV.

§ 5. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица по чл. 60, ал. 1 подават необходимата информация за вписване в регистрите и1087 по чл. 63.

§ 6. В срок до една година от влизането в сила на този закон лицата по чл. 96, ал. 1 представят списъците по чл. 96, ал. 2.

§ 7. В срок до 4 години от обнародването в "Държавен вестник" на наредбата по чл. 61, ал. 1 собствениците на зоологически градини са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията на наредбата и да подадат заявление за издаване на лиценз.

§ 8. (1) Буферните зони около резервати и поддържани резервати, без тези, попадащи в национални паркове, обявени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите граници и режими, освен ако не са променени по реда на глава втора, раздел IV на този закон.

(2) Буферните зони около резервати, попадащи в национални паркове, се заличават с този закон.

(3) Вековните дървета, обявени за защитени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите режими, освен ако не са заличени по реда на глава пета на този закон.

§ 9. Този закон отменя Закона за защита на природата (обн., ДВ, бр. 47 от 1967 г.; изм., бр. 3 от 1977 г., бр. 39 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 11 и 133 от 1998 г. и бр. 29 от 2000 г.).

§ 10. В Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 78 от 2000 г.; изм., бр. 26 от 2001 г.) в приложението към чл. 5, ал. 2, т. 1 и ал. 5 се правят следните изменения:

1. Точка "6. Мечка (*Ursus arctos* L.)" се отменя.

2. Точка "23. Голям корморан (*Phalacrocorax carbo* L.)" се отменя.

§ 11. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения и

допълнения:

1. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

- а) в ал. 1, т. 5 думите "над 25 на сто" се заличават;
- б) в ал. 4 накрая се добавя "и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие".

2. В чл. 38 се правят следните допълнения:

- а) в ал. 3 след думата "взема" се добавя "с обикновено мнозинство";
- б) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението."

3. В чл. 39, ал. 1 думите "съгласно предложението на комисията по чл. 38" се заменят с "при положителни решения по чл. 38, ал. 3 и 5".

4. В чл. 42 се създава ал. 6:

"(6) Със заповед по ал. 5 и без спазване на процедурите по ал. 1 може да се актуализира площта на защитената територия, когато корекцията произтича от по-точни замервания и не е свързана с промяна на определените граници на защитената територия."

5. В чл. 67 се създава ал. 3:

"(3) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини."

6. В чл. 74 се правят следните изменения:

- а) в ал. 1 т. 1 и 4 се отменят;
- б) в ал. 3 думите "утвърден от Министерския съвет" се заменят с "определен от министъра на околната среда и водите".

7. Член 75 се отменя.

8. В чл. 79, ал. 3 след думата "лесничейства" се добавя "и дирекциите на природни паркове".

9. Член 86 се отменя.

10. В приложение № 1 четвъртата колона на таблицата и текстът след таблицата се заличават.

11. В приложение № 2 четвъртата колона на таблицата се заличава.

§ 12. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г.) в чл. 3, ал. 2 накрая се добавя "освен в случаите по чл. 67, ал. 3 от Закона за защитените територии".

§ 13. Изпълнението на закона се възлага на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и горите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на финансите и на кметовете на общините.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 10 юли 2002 г. и на 2 август 2002 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби